

събаря постройките му, а той съгражда по-хубави и по-големи.

Въ живата природа съществува законъ, който не търпи отклонение, а именно: *упражнението*; то укрепява, развива, усъвършенствува тѣлото, неговитѣ органи, като ги прави все по-годни да изпълняватъ назначението си. Да вземемъ единъ примѣръ. Кавалтъ е единъ бездушень предметъ, който е издѣланъ отъ човѣка, но е глухъ. Ала човѣкъ го взема, допира го до уста и духа въ него; вкараниятъ въздухъ се разбива поради допирането до разнитѣ дупки и произвежда трептения, въздушни вълни, които, като излѣзатъ отъ него, предаватъ се на слуховия ни органъ като звукъ. Съ закриване и откриване на дупките въздухътъ образува разни вълни, които ние възприемаме като разни тонове. Ето предтечата на духовитѣ музикални уреди. Упражнявайки се известно време въ свирене съ кавалъ, свирачътъ добива пѣргавина на прѣститѣ, които играятъ бързо по дупките и отъ това произвеждатъ разнообразни низки и високи тонове. Тѣзи тонове се слушатъ много по-приятно, когато при тѣхното произвеждане се запазва тактъ, стѣпка, спирка (пауза). Всѣкидневнитѣ упражнения достигатъ успѣхи съ това, че свирачътъ, ако има развитъ слухъ, намира онѣзи звукове, които затрогватъ неговитѣ чувства и му създаватъ особено настроение.

Това е назначението на музиканта. Тя буди и общава душигѣ. Затова още отъ древни времена музиката придружава всички по-важни случаи въ живота. Когато човѣкъ възпѣва Бога, той пѣе молитвата си; когато умре, музиката (пѣнието) създава тжжно настроение за изгубения човѣкъ; съ музика човѣкъ се весели на сватба, съ нея се впуска въ бой, съ нея се връща отъ победа.

Но кой може да възприема и чувствува силата на музиката? Очевидно оня, който има по-големо развитие, по-впечатлителна душа, по-силенъ и вѣренъ слухъ, сир., който е по-съвършенъ. Безъ музика, безъ рисуване и ваяние, безъ усѣтъ къмъ природнитѣ красоти, къмъ симетрията, къмъ пластичнитѣ движения безъ нравственостъ, животътъ би билъ твърде бедственъ, безъ сладостъ и възторгъ.